

HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYEI ÉRTÉKTÁR

ÉRTÉKES VÁRMEGYÉNK KÖZÉPISKOLAI KOROSZTÁLY I. FORDULÓ MEGOLDÓKULCS

A játékban résztvevő csapat adatai	
Csapatnév:	
Képző intézmény megnevezése:	
Felkészítő pedagógus neve:	
E-mail címe:	

1. Mit sütsz/főzöl ki belőle?

Az alábbiakban három, a vármegyében található település értéktárába felvett étel, és egy hungarikum hozzávalóit soroltuk fel. Írjátok le az étel nevét, illetve három esetben a települést, amelyik értéktárban szerepel! A Hungarikumot karikázzátok be.

- a) **Hozzávalók:** 2 – 2,5 kg májas hurka töltelék; 3 – 5 dl vér; 0,7 – 1 l tej; kömény; szegfűbors.

Hurka-pite - Polgár

- b) **Hozzávalók:** 0,60 kg marha lapocka; 0,60 kg burgonya; 0,25 kg magyar vöröshagyma; 0,20 kg sárgarépa; 0,10 kg fehérpaprika; 0,10 kg paradicsom; 0,10 kg petrezselyemgyökér; 0,10 kg mangalicaszőr; 0,03 kg só; 0,02 kg magyar fűszerpaprika-őrlemény; 0,005 kg fokhagyma; 0,002 kg egész köménymag; 0,10 kg csipetke; víz.

Magyar gulyásleves

- c) **Hozzávalók:** 1 kg liszt; 2 db tojássárgája + 1 tojás a kenéshez; 6 dl tej; 4-5 evőkanál cukor; egy teáskanál só; 5 dkg élesztő; egy kis mazsola; 10 dkg vaj vagy margarin.

Pászka – Hajdúdorog

- d) **Hozzávalók:** 500 gr liszt; 1 kanál zsír; 200 gr kristálycukor; 1 kávéskanál szóda-bikarbóna; őrölt fahéj; 200-250 ml must.

Mustos mogyoró - Földes

HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYEI ÉRTÉKTÁR

2. Öt hungarikumot mutatunk be röviden. Fejtsétek meg melyek ezek, és pótoljátok a leírásból hiányzó szavakat!

- a) Magyarország híres, egyben leglátogatottabb kegyhelye, a Kárpát-medencei görögkatolikusság lelki központja. Évente mintegy öt-hatszáz ezer zarándok, turista keresi fel a könnyező Szűzanya képéről európai hírűvé vált templomot, nem csak Magyarországról, hanem határainkon kívülről is. 1696. november 4-én a kicsiny görögkatolikus fatemplomban az abban az évben festett **Istenszülő ikon** könnyezni kezdett. A csodálatos esemény híre eljutott a bécsi udvarba is, ahol I. Lipót császár elrendelte, hogy a képet szállítsák a császári városba, amit 1697 nyarán a Stephans dómban helyeztek el.

A hungarikum megnevezése: **Máriapócs Nemzeti Kegyhely és a pócsi búcsúk**

- b) A több mint 100 éves múltra visszatekintő hivatás gyakorlóit olyan komplex, preventív, **családvédelmi** szolgáltatást biztosítanak hazánkban, amely egyedülálló Európában. Összehasonlítások alapján Európa más országaiban a magyarországihoz képest kevésbé összehangolt az édesanya és gyermek egészségügyi ellátása. Hazánkban ezt a munkát csak főiskolai oklevéllel rendelkező személy végezhet. Szakmai tevékenységét önállóan látja el, de rendszeresen kapcsolatot tart az egészségügyi, gyermekjóléti és szociális ellátórendszer embereivel.

A hungarikum megnevezése: **Magyar Védőnői Szolgálat, mint nemzetközileg is egyedülálló, tradicionális ellátási rendszer**

- c) A földalatti sírkamrák és emlékkápolnák a késő római kori Európában élt keresztény közösségek kitartásáról és hitéről tanúskodnak, valamint bemutatják egy máig ható és napjainkig élő kultúra és civilizáció gyökereit. Értékét tovább növeli, hogy a **IV.** században emelt kultikus épületek olyan állapotban maradtak meg, amilyenben a népvándorlás korában voltak.

A hungarikum megnevezése: **Pécs (Sopiana) ókeresztény temetője**

- d) A magyar történelem kísérője a honfoglalástól napjainkig. Az évszázadok során a hangszer felépítése, hangja, hangszíne kisebb nagyobb változásokon ment át. A török hódoltság idején, a 16. században különösen közkedvelt lett. Szívesen mulattak rá a végvári katonák, de felhangzott hangja a különböző főúri udvarokban és lakodalmakban is. Megbecsült hangszer volt a **Rákóczi** szabadságharc idején. Éles hangja parancsokat közvetített a katonák számára, máskor pedig tábori énekek, táncok elengedhetetlen kísérő hangszere volt.

A hungarikum megnevezése: **Tárogató**

- e) **Károli Gáspár** nem csupán fordítója, hanem egyben gondozója, szerkesztője és kiadója is volt ennek a Bibliának. Nyelvezetében nagymértékben hozzájárult a magyar kultúra és nyelv formálásához, alakításához, elterjedéséhez, fejlődéséhez, illetve mind szellemiségében, mind tárgyként egy biztos és értékes pontja a magyar nemzet történelmének. Kulturális, hitéleti, nyelvtörténeti értéke felbecsülhetetlen az idén 434 éves kiadványnak.

A hungarikum megnevezése: **Vizsolyi Biblia**

HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYEI ÉRTÉKTÁR

3. Melyik szakterületi kategóriába tartoznak a következő értékek?

Gomolya	agrár- és élelmiszergazdaság
A zeleméri földvár	kulturális örökség
Hadházi lapos tájfajta káposzta	agrár- és élelmiszergazdaság
Bárándi pásztorcsengő gyűjtemény	kulturális örökség
Hajdúdorogi erődfal	épített környezet
Tiszacsegei Halászcserda	turizmus és vendéglátás
A klasszikus magyar szablyavívás hagyománya	Sport kategória
A debreceni cifraszűr	kulturális örökség
Zsuzsi Erdei Vasút	ipari és műszaki megoldások
Baltazár kúria (kastély)	természeti környezet

4. Mely hungarikumokra gondoltunk?

1. SULKÉPAYZEK : Székelykapu
2. IKANTRLÉ: Klarinét
3. CLKHASEPSAII :Halasi csipke
4. BZIVLILISAYBIO : Vizsolyi Biblia
5. PGTMRAEYTORAE : Magyar operett
6. TKROÁSARISOK : Karikás ostor

Melyik a kakukktójas? Klarinét

HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYEI ÉRTÉKTÁR

5. Karikázzátok be a helyes megoldást!

1. Miből készül a hungarikumnak számító törkölypálinka?

- A) Gyógynövényekből.
- B) Szilvából.
- C) Szőlő kisajtolt héjából.**
- D) Száritott juharfa levélből.

2. Melyik hozzávaló nem szükséges a Tiszai halászlébe?

- A) Őrölt piros paprika.
- B) Hagyma.
- C) Gyufatészta.**
- D) Halszelet.

3. Milyen, mészkőből kialakuló természeti képződményről híres az Aggteleki karszt?

- A) Csipkézett sziklahasadékok.
- B) Gejzírek.
- C) Cseppkőbarlang.**
- D) Ingókövek.

4. Hány százalékos alkoholtartalomtól nevezhetjük a pálinkát pálinkának?

- A) 42,5%.
- B) 52%.
- C) 37,5%.**
- D) 21%

5. Melyik nem magyar pásztor- és vadászkutyafajta?

- A) Kuvasz.
- B) Dalmata.**
- C) Mudi.
- D) Pumi.

HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYEI ÉRTÉKTÁR

6. Az alábbi templomok a vármegye egyes településeinek értéktárában szerepelnek. Írjátok a szaggatott vonalra a település nevét! A templom pontos megnevezése plusz pontot ér.

1. Hajdúhadház - Református templom

2. Álmosd – Református templom

HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYEI ÉRTÉKTÁR

3. Nagyrábé – Református templom

4. Mikepércs - Református Templom

HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYEI ÉRTÉKTÁR

5. Nyírmártonfalva - Görögkatolikus templom (Szent Miklós püspök-templom)

6. Téglás - Református templom

HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYEI ÉRTÉKTÁR

Szakterületenkénti kategória szerinti besorolása: Kulturális örökség

8. Kreatív feladat – Írjatok egy verset!

Engedjétek szabadon a fantáziátokat, és írjatok egy verset, melynek központi eleme a Hungarikumok között szereplő Pozsonyi kifli! A vers terjedelme minimum 5 versszak, melyek mindegyike minimum 4 soros.

A versbe kerüljenek beépítésre a következő szavak (akár ragozott formában): diófa, pára mentes, tengelyhosszúság, gubó, márványozott.